Skolinspektionen

Beslut
2013-05-13
Dnr 43-2012:5404

Borås kommun
boras.stad@boras.se
Rektorerna vid Sven Eriksonsgymnasiet
Skolenhet A; camilla.ahlin@boras.se
Skolenhet B; anders2.nilsson@boras.se
Skolenhet C; par.sundbaum@boras.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn av Sven Eriksonsgymnasiet i Borås kommun

Tillsyn i Sven Eriksonsgymnasiet

Skolinspektionen genomför tillsyn i Borås kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Sven Eriksonsgymnasiet är idag uppdelad i tre enheter. Tillsynen genomfördes sammanhållet och beslutet omfattar samtliga enheters verksamhet.

Sven Eriksonsgymnasiets skolenheter besöktes av Skolinspektionen mellan den 19 mars 2013 och den 21 maj 2013. Vid besöket genomfördes intervjuer med samtliga enheters rektorer, lärare och elever separat.

Fakta om skolan

Sven Eriksonsgymnasiet, som är beläget mitt i centrala Borås, hade vid tillsynen omkring 1 000 elever och är en av Borås kommuns fem gymnasieskolor. Skolan är uppdelad i tre skolenheter med varsin rektor. Enheterna benämns enhet A, enhet B och enhet C. För skolan finns också en gemensam gymnasiechef.

Skolans uppdelning på enheter omfattar dels eleverna på vissa program och dels de lärare som har sin arbetslagstillhörighet knutet till dessa program. Elevhälsan delas av Sven Eriksonsgymnasiets tre enheter.

Enhet A omfattar utbildning för elever i årskurserna 1 och 2 på teknikprogrammet. I årskurs 3 bedrivs förutom på teknikprogrammet utbildning inom energiprogrammet och ett specialutformat program benämnt "Global Program of Technology" enligt den gamla gymnasieskolans struktur. Energiprogrammet håller på att successivt flyttas till en annan gymnasieskola inom Borås kommun. Totalt går omkring 380 elever på enhet A.

Enhet B omfattar utbildning för elever i årskurserna 1 och 2 på barn- och fritidsprogrammet samt på ett specialutformat program benämnt "idrottsprogrammet" i årskurs 3 enligt den gamla gymnasieskolans struktur. Dessutom bedrivs utbildning på international baccalaureate (IB) i årskurs 2 och 3 samt den förberedande utbildningen för detta program i årskurs 1. Totalt omfattar enhet B omkring 220 elever. Till enheten är också alla de elever som går någon av de nationella idrottsutbildningarna (NIU) knutna. Skolan bedriver NIU i idrotterna fotboll, ishockey, innebandy, handboll, basket, bordtennis, golf, friidrott och rodd.

Skolans tredje enhet, enhet C erbjuder utbildning inom ekonomiprogrammet i årskurs 1 och 2 samt samhällsvetenskapsprogrammet med ekonomisk inriktning i årskurs 3. Utöver detta finns det inom enheten en spetsutbildning inom entreprenörskap med riksintag, vilken bedrivs som specialutformat program i

årskurs 3 och inom ekonomiprogrammet i årskurs 1 och 2. Totalt omfattar enhet C cirka 400 elever.

Sven Eriksonsgymnasiet tar emot elever från hela Borås kommun och flera andra kommuner, framförallt till spetsutbildningen och de nationella idrottsutbildningarna.

Kunskapsresultat

Enhet A

Av de elever som avslutade utbildningen på energiprogrammet och teknikprogrammet år 2012 fick mellan 91 och 100 procent lägst betyget godkänt i kärnämneskurserna. För de karaktärsämneskurser som redovisas i den nationella statistiken och projektarbetet erhöll mellan 85 och 100 procent minst godkänt betyg. Totalt 96 procent av eleverna på energiprogrammet var behöriga till studier vid universitet och högskola samma år, vilket är högre än genomsnittligt i riket. Från teknikprogrammet var 90 procent behöriga till universitet och högskola vilket är en något lägre andel än för motsvarande program i riket i övrigt. Andelen elever som avslutat sin utbildning inom fyra år var för båda programmen 96 procent. Statistiken visar att den genomsnittliga betygspoängen för elever som avslutade sin utbildning 2012 vid energiprogrammet var 11,9. Under samma läsår var den genomsnittliga betygspoängen i riket för elever på energiprogrammet 12,5. Även för teknikprogrammet var den genomsnittliga betygspoängen på Sven Eriksonsgymnasiet (13,7) lägre än rikets (14,1 poäng). Statistiken visar vidare att kunskapsresultaten för de båda programmen sjunkit jämfört med såväl läsåret 2010/11 och läsåret 2009/10 både avseende genomsnittlig betygspoäng och andel elever som erhållit behörighet till högskola och universitet.

Enhet B

Istället för slutbetyg får eleverna inom IB ett diplom efter slutexamen, förutsatt att poängen är tillräcklig. Av 45 maxpoäng krävs 24 för att få ett diplom. Enligt de uppgifter som skolan presenterar i samband med tillsynen var det 87 procent av eleverna som klarade gränsen för ett diplom vårterminen 2012. Genomsnittet för samtliga IB-utbildningar runt om i världen låg samma år på 79 procent. Medelvärdet på provet läsåret 2011/12 var för skolan 31,8 poäng, vilket var i nivå med genomsnittet i världen. Sett över tid har resultatet sjunkit något. Läsåret 2010/11 var det 88 procent av eleverna som klarade gränsen och läsåret 2009/10 var andelen 90 procent. Genomsnittspoängen under dessa läsår var 33,2 respektive 32,9 poäng. Eleverna på barn- och fritidsprogrammet hade vid tiden för tillsynen endast gått drygt tre terminer i skolan. Därför finns ännu inte några avgångsresultat för denna utbildning att redovisa.

Enhet C

Beträffande de elever som avslutade sin utbildning på samhällsvetenskapsprogrammet år 2012 hade mellan 96 och 100 procent minst godkänt betyg i de olika kärnämneskurserna. För projektarbetet samt de karaktärsämnen som redovisas i den nationella statistiken fick mellan 98 och 100 procent av eleverna minst betyget godkänt. Av de elever som påbörjat samhällsvetenskapsprogrammet vid Sven Eriksonsgymnasiet slutförde 89 procent sina gymnasiestudier inom fyra år. Detta är en något högre andel än sammantaget i riket där motsvarande siffra är 87 procent. Även beträffande behörighet till universitet och högskola är andelen högre (96 procent) än rikets genomsnitt (93 procent). Den genomsnittliga betygspoängen var 14,3 läsåret 2011/12, vilket är något högre än för läsåret 2010/2011, men något lägre än i riket sammantaget (14,6 poäng).

För de specialutformade programmen, som finns i samtliga enheter på skolan, presenteras resultaten sammanslagna i den nationella statistiken. Det betyder att de inte kan redovisas per specialutformat program. Av de elever som avslutade utbildningen på ett specialutformat program vid Sven Eriksonsgymnasiet var det 96 procent som blev behöriga till universitet och högskola våren 2012. Den genomsnittliga betygspoängen var 13,4, vilket är lägre än genomsnittligt för samtliga program i riket (14,0 poäng) och även lägre än tidigare år i skolan.

Helhetsbedömning

Sven Eriksonsgymnasiet är en av landets äldsta gymnasieskolor med teknisk inriktning och omges av många traditioner, bland annat en aktiv elevkårsverksamhet. Trots att de flesta elever uttrycker att de trivs och känner sig trygga i skolan visar tillsynen att det finns vissa brister i värdegrundsarbetet. Dessa brister återfinns både inom undervisningen och i andra aktiviteter som har koppling till skolan. Exempelvis visar tillsynen att alla elever inte möter diskussioner om mänskliga rättigheter och jämställdhet mellan könen inom ramen för sin utbildning. Skolinspektionen har också uppmärksammat sexistiska inslag i exempelvis spex och kortegeprogram som arrangerats av den elevkår som finns vid skolan. Därutöver finns det uppgifter om slutna ordenssällskap, med koppling till skolan där både lärare och elever är medlemmar. Trots att rektorerna uttrycker att de tar avstånd från all verksamhet som kan uppfattas som kränkande eller exkluderande behöver samtliga skolenheter öka sina ansträngningar för se till att den värdegrund som är fastslagen i skollag och läroplan verkligen genomsyrar Sven Eriksonsgymnasiet. Detta arbete behöver också dokumenteras i en plan mot kränkande behandling som uppfyller skollagens krav.

Författningarna lägger ett stort ansvar på rektorn för en skolenhet, och det är huvudmannen som ska ge rektorerna förutsättningarna att bedriva sitt ledarskap och forma sin organisation. Samtliga rektorer uttrycker att de har sådana

möjligheter, vilket bland annat avspeglas i att enheterna har olika mötesstrukturer och att rektorerna driver olika pedagogiska utvecklingsfrågor. Det framkommer heller inget annat än att det är tydligt vem som är ansvarig rektor för varje elev och lärare, trots att vissa lärare undervisar på olika program med olika rektorer. Lärarna uttrycker också att de får stöd i pedagogiska frågor av sin rektor och de flesta av dem beskriver ett närvarande och synligt ledarskap. Rektorerna visar också god kännedom om sina respektive enheters kunskapsresultat både på individ-, grupp- och övergripande programnivå. Dessa resultat diskuteras och analyseras också med lärarna i samband med konferenser och arbetslagsmöten. I några avseenden arbetar rektorerna i Sven Eriksonsgymnasiet dock som ett team. Exempelvis är en stor del av kvalitetsarbetet gemensamt och övergripande. Därför behöver kvalitetsarbetet utformas på ett sätt så att långsiktiga analyser och strategier framgår för varje skolenhet.

Elevernas kunskapsresultat behöver också förbättras, framförallt på enhet A och enhet C. Även om enheternas sammanställda resultat över avgångsbetygen i vissa avseenden visar på högre värden än genomsnittligt i riket, visar skolans betygskatalog att det finns stora skillnader mellan olika ämnen. I vissa kurser inom bland annat ämnena samhällskunskap och kemi är det en hög andel elever som inte uppnått kravnivåerna för godkända betyg. Skolinspektionen kan också konstatera att de genomsnittliga meritvärdena genomgående är lägre än i riket i övrigt och ser en tendens till att kunskapsresultaten sjunker successivt på skolans samtliga enheter. För att förbättra elevernas kunskapsresultat måste vissa lärare i högre grad anpassa undervisningen efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Samtidigt behöver samtliga enheters rektorer säkerställa att det stöd som ges är adekvat. Utgångspunkten för det särskilda stödet och arbetet med att utarbeta åtgärdsprogram behöver därför flyttas från vad eleven på egen hand måste åtgärda och ta igen till de insatser skolan gör för att möta behoven hos henne eller honom.

Inte på någon enhet är eleverna heller tillräckligt delaktiga i planeringen av undervisningens arbetssätt och innehåll. Detta har, liksom flera av de andra områden som påpekas i beslutet, redan uppmärksammats av enheternas rektorer vilket ger en god utgångspunkt för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Skolinspektionen pekar i detta beslut på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Borås kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade bris-

ter. De vidtagna åtgärderna ska senast den 6 september 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Undervisningen ska anpassas efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Motivering

Enligt skollagen ska det i utbildningen tas hänsyn till elevernas olika behov. Eleverna ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Av läroplanen för gymnasieskolan framgår vidare att varje lärare ska utgå ifrån den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Vidare ska läraren stärka elevernas självförtroende samt vilja och förmåga att lära.

Intervjuer med rektorer, lärare, personal ur elevhälsan och elever visar att det varierar mellan lärarna på Sven Eriksonsgymnasiet i vilken grad de anpassar undervisningen efter elevernas individuella behov. Elevgrupperna upplevs av många lärare som stora och heterogena och flera lärare från de olika enheterna beskriver att de tycker det är svårt att anpassa undervisningen efter varje individs förutsättningar. Ofta tenderar undervisningen därför att hamna på den nivå som passar de flesta i gruppen. Denna bild bekräftas av den enkät Skolinspektionen under höstterminen 2012 genomfört med såväl pedagogisk personal som elever i årskurs 2 på Sven Eriksonsgymnasiets tre enheter. Av de lärare från enhet A som besvarat enkäten anger hela 42 procent att påståendet "Jag har förutsättningar att anpassa min undervisning efter elevernas olika behov" stämmer ganska dåligt. Även på enhet C visar lärarenkätens resultat på jämförelsevis mycket låga värden avseende hur lärarna tycker att undervisningen anpassas efter elevernas behov. Exempelvis svarar 35 procent av de lärare som besvarat enkäten att det stämmer ganska dåligt att "jag har förutsättningar att hjälpa elever som är i behov av det".

I den enkät som besvarats av eleverna på Sven Eriksonsgymnasiet har genomgående de frågor som handlar om stimulans och anpassning efter elevernas behov lägre värden än genomsnittligt för de skolor som ingått i enkätomgången i riket som helhet. Exempelvis svarar 50 procent av eleverna på enhet C och 48 procent av eleverna på enhet A att det stämmer ganska dåligt eller stämmer inte alls att "skolarbetet stimulerar mig att lära mig mer". Vissa av de elever Skolinspektionen talat med i samband med tillsynen kan beskriva situat-

ioner där lärare anpassar uppgifter och förväntningar efter elevernas individuella förutsättningar. Samtidigt anser eleverna att det är ensidiga arbetssätt i andra ämnen, exempelvis i matematik där några av eleverna beskriver att de vid varje lektionstillfälle sitter och räknar självständigt efter en kort genomgång av läraren. Några av eleverna uttrycker också att de inte får så mycket hjälp som de skulle behöva av alla lärare.

Den nationella uppföljningsstatistiken från 2012 visar att en hög andel av eleverna avslutade sin utbildning med behörighet till högskola och universitet och godkända betyg i de flesta kurser. Dock framgår det av skolans betygskatalog att det i vissa ämnen, exempelvis samhällskunskap och kemi, varit anmärkningsvärt få elever i vissa klasser som erhållit minst godkända betyg vid betygsättning. I en klass inom enhet A var det över en tredjedel av eleverna som erhöll betyget IG i samhällskunskap. Även i matematik är resultaten i vissa klasser låga vid betygssättning. Av de elever som avslutade årskurs 2 var det totalt 112 elever som fått ett icke godkänt betyg i en kurs. Detta framgår av den kvalitetsanalys som skolledningen för Sven Eriksonsgymnasiet sammanställt och som Skolinspektionen tagit del av. De elever som inte uppnått godkänt betyg elever uppges i kvalitetsanalysen få stöd för att kunna nå högskolebehörighet innan de avslutar årskurs 3.

Enligt lärarna kan de låga resultaten förklaras med att eleverna har bristande kunskaper från grundskolan och i vissa fall motivationsproblem liksom bristande studieteknik och läsförståelse. Lärarna och rektorerna beskriver också vid intervjuer att det är många av eleverna som upplevs ha valt fel program och därför får svårigheter att klara utbildningen. Flera av de elever som Skolinspektionen intervjuat beskriver att det läggs ett stort ansvar på eleverna att själva ta igen och läsa ikapp om de misslyckats med något moment eller av annat skäl kommit efter i skolarbetet. Vissa elever uttrycker att kraven på eget ansvar är alltför höga vid en jämförelse med grundskolan. I den enkät som besvarats av eleverna på Sven Eriksonsgymnasiet svarar exempelvis 39 procent av eleverna på enhet C att det stämmer ganska dåligt eller stämmer inte alls att "jag kan få extra undervisning om jag skulle behöva det". Ytterligare 14 procent vet inte om extra undervisning ges.

Personal ur elevhälsan uppger vid intervju att de tror att lärarna anstränger sig för att anpassa undervisningen efter elevernas förutsättningar, men att det samtidigt är stora klasser och att en del lärare känner sig stressade att hinna med kurserna och därför gör avkall på individanpassningen. Detta bekräftas även vid intervjuer med rektorerna som beskriver att vissa av lärarna är duktiga på att anpassa undervisningen efter de elever som finns i gruppen, men att det samtidigt finns andra lärare som inte lyckats möta eleverna på den nivå de befinner sig.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns lärare på Sven Eriksonsgymnasiets samtliga enheter som inte anpassar undervisningen efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Särskilt mot bakgrund av att det i vissa kurser är en så hög andel elever som inte uppnår godkända resultat, är det angeläget att skolan fokuserar på att ge eleverna den ledning och stimulans som de behöver. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen samt

Lgy11 avsnitt 2.1 Kunskaper / Lpf 94 avsnitt 1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna och avsnitt 2.1 Kunskaper.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Varje skolenhet ska arbeta systematiskt för att eleverna ska tillägna sig de grundläggande värderingar, attityder och färdigheter som krävs för att kunna vara aktiva i samhällslivet.
- Lärarnas undervisning ska ge eleverna möjlighet att utveckla förmågan att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar.
- Eleverna ska ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Grundläggande värden

Enligt skollagen ska utbildningen förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Enligt läroplanen ska utbildningen gestalta och förmedla människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor. Vidare framgår det av läroplanen att alla som arbetar i skolan har ett ansvar för att medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen samt att aktivt främja likabehandling av individer och grupper. Läraren ska enligt läroplanen klargöra det svenska samhällets grundläggande demokra-

tiska värden och de mänskliga rättigheterna samt med eleverna diskutera konflikter som kan uppstå mellan dessa värden och rättigheter och faktiska händelser. Vidare ska läraren enligt läroplanen öppet redovisa och tillsammans med eleverna analysera olika värderingar, uppfattningar och problemställningar samt konsekvenserna av dessa.

Intervjuer med elever och lärare visar att värdegrundsfrågor endast i begränsad omfattning diskuteras inom ramen för elevernas utbildning på Sven Eriksonsgymnasiet. Vissa av eleverna beskriver att lärarna tagit upp etiska frågor, såsom främlingsfientlighet och jämlikhet, inom ämnena historia och religion och att de pratat om skillnader mellan kvinnor och män under exempelvis idrotten. Samtidigt uttrycker flera av de elever Skolinspektionen talat med att de sällan, eller aldrig, diskuterar värdegrundsfrågor såsom jämställdhet och människors lika värde under sina lektioner eller på klassrådstiden. Denna bild bekräftas av resultatet på den enkät Skolinspektionen genomfört med elever i årskurs 2 hösten 2012. På enhet A har 42 procent av eleverna svarat att det stämmer ganska dåligt eller stämmer inte alls att "I min skola pratar vi om jämställdhet mellan könen". Ytterligare 9 procent svarar att de inte vet om de talat om jämställdhet. Motsvarande siffror för enhet B är 33 respektive 15 procent och på enhet C är det hela 50 procent av eleverna som svarar att det stämmer ganska dåligt eller inte alls att de talat om jämställdhet. Ytterligare 10 procent av eleverna på enhet C svarar att de inte vet om de talat om jämställdhet. På frågan "I min skola pratar vi om mänskliga rättigheter" svarar exempelvis 29 procent av eleverna på enhet A att det stämmer ganska dåligt eller stämmer inte alls. Liknande resultat föreligger även för påståendet "I min skola får jag öva på att göra etiska ställningstaganden." Där är det exempelvis hela 58 procent av eleverna på både enhet A och enhet C som svarat att det stämmer ganska dåligt, stämmer inte alls eller att de inte vet.

Av intervjuer med rektorerna framgår att det inletts ett arbete med att sammanställa en matris över hur och när läroplansmålen, såsom värdegrundsfrågor, kan komma in i olika kurser under elevernas utbildning. Det kommer enligt rektorerna då bli ett tydligt uppdrag till lärarna att prata om dylika frågor på ett systematiskt sätt inom ramen för sin undervisning. Detta arbete är dock fortfarande under inledning och är därför inte fullt implementerat hos alla lärare i skolan. Rektorn för enhet A beskriver vid intervju att det finns tid på klassråden för lärarna att ta upp olika värdegrundsfrågor med eleverna, men bekräftar samtidigt att detta arbete varierar mellan olika lärare.

Ovanstående bekräftas vid intervjuer med lärarna. Vissa av lärarna beskriver vid intervjuerna hur de ofta tar upp olika frågor med utgångspunkt från händelser i omvärlden och elevernas vardag. Samtidigt uttrycker andra lärare att de sällan lyfter värdegrundsfrågor under exempelvis klassråden. Istället hänvisar lärarna till den gemensamma uppstartsdag eleverna har i årskurs ett i sam-

arbete med en lokal bank. Någon lärare uttrycker också att det är svårt att diskutera jämställdhet mellan könen eftersom det endast är manliga elever i vissa klasser.

Vid Sven Eriksonsgymnasiet finns en elevkår som benämns "Teknis" och som eleverna, mot en avgift om cirka 50 kronor, kan bli medlemmar i. Elevkåren disponerar lokaler i skolans källare och anordnar många aktiviteter, bland annat filmvisning, fester och en årlig kortege. De elever Skolinspektionen talat med i samband med tillsynen uttrycker samstämmigt att huvuddelen av den verksamhet som sker i elevkårens regi upplevs som mycket positiv. Flera av eleverna beskriver att de stora möjligheterna till föreningsliv och aktiviteter vid sidan om det ordinarie skolarbetet är en av orsakerna till att de sökte sig till skolan. Elevkåren uppges också bidra till sammanhållningen i skolan. Skolinspektionen har tagit del av innehållet på den hemsida som elevkåren satt upp. På hemsidan finns exempelvis ett bildgalleri med omslagen till kårens tidning "Vårflamman" som ges ut i samband med kortegen. Nästan samtliga omslag är teckningar av avklädda flickor. Även bilder från skolans luciaspex från höstterminen 2012 visar inslag av avklädda ungdomar. Vidare finns det på elevkårens hemsida stadgar för en förening benämnd XT som anger att kvinnliga styrelsemedlemmar inte får väljas "eftersom de inte tål alkohol på samma sätt som män". Enligt skolans rektorer är föreningen XT inte längre aktiv. De elever Skolinspektionen talat med, liksom flera lärare, uttrycker vidare att de lokaler som elevkåren disponerar sällan besöks av lärare och andra vuxna i skolan.

Rektorerna och gymnasiechefen uttrycker att elevkåren ska ses som en frivillig elevsammanslutning som inte kan likställas med elevernas formella inflytande i skolan. För det finns exempelvis klassråd, programråd och skolkonferens. Skolledningen uttrycker dock samtidigt att de har ett aktivt samråd med elevkåren i olika frågor, såsom gällande värdegrund. Bland annat uppger gymnasiechefen för skolan att skolans likabehandlingsplan diskuterats och förankrats med företrädare för elevkåren.

Vid samtal med lärare och elever framkommer att det även finns ett ordenssällskap med koppling till Sven Eriksonsgymnasiet benämnt "AR". Ordenssällskapet som funnits sedan slutet av 1800-talet är, enligt elevernas och lärarnas beskrivning, en hemlig sammanslutning av ett urval av nuvarande och före detta elever vid skolan som varit särskilt engagerade i skolans sociala aktiviteter. Endast män kan ingå i orden och enligt uppgift från såväl lärare som rektorer finns det flera lärare vid skolan som är medlemmar i AR. Det ska också, enligt lärare finnas ett motsvararande ordenssällskap för kvinnliga elever benämnt "Goya", eller "Goja". Av samtal med lärare framgår att det förekommit att vissa elever känt sig utfrusna då de inte blivit utvalda till det hemliga sällskapet. Andra lärare beskriver att det förekommit att föräldrar hänvisat till att deras barn ingår i ordenssällskapet då de velat få fördelar i utbildningen. Rek-

torerna för samtliga enheter beskriver att de är medvetna om det hemliga ordenssällskapets existens och att de tar avstånd från det. Enligt uppgift från rektorerna har de också påpekat för lärarna i skolan att det inte är förenligt med deras roll som myndighetsutövande lärare att ingå i denna orden. Dock framgår av intervjuer med såväl lärare som elever att ordenssällskapens existens och deras eventuella konsekvenser är en fråga som inte lyfts och diskuteras kontinuerligt och som inte heller framgår av något av de dokument, såsom skolans likabehandlingsplan, som Skolinspektionen tagit del av i samband med tillsynen och som beskrivs under området trygghet och studiero nedan.

Sammantaget visar Skolinspektionens utredning att alla lärares undervisning inte ger eleverna på Sven Eriksonsgymnasiet möjlighet att utveckla förmågan att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar. Exempelvis diskuteras jämställdhetsfrågor sällan i vissa klasser, trots att det finns inslag i exempelvis elevkårens verksamhet som kan tolkas som sexistiska. Vidare vill Skolinspektionen påpeka att exkluderande sammanslutningar där vissa elever "väljs ut" och andra "väljs bort", samt föreningar vars verksamhet kan uppfattas som sexistisk och kränkande, indikerar en grundsyn att alla människor inte är lika mycket värda vilket inte är förenligt med den värdegrund som uttrycks i skollag och läroplan. Det framgår inte att skolan i sitt arbete med värdegrundsfrågor har beaktat ovan nämnda organisationer och deras verksamhet samt vilka faktiska och eventuella effekter detta kan få. Därför behöver skolan arbeta ännu mer systematiskt och aktivt för att alla elever som går på Sven Eriksonsgymnasiet ska tillägna sig samhällets grundläggande värderingar. Detta föreläggs huvudmannen att åtgärda.

Inflytande

Elever ska enligt skollagen ges inflytande över utbildningen. Formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter elevernas ålder och mognad. De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla elever. Eleverna ska enligt läroplanen fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem.

Av intervjuer med elever från samtliga enheter framgår att det varierar mycket mellan olika lärare i vilken grad eleverna får vara med och påverka hur undervisningen ska utformas. Vissa lärare frågar, enligt eleverna, ofta hur eleverna vill arbeta och utgår sedan ifrån deras intressen i utformningen av undervisningen. Andra lärare uppges "mest säga vad vi ska göra, utan att fråga oss". Detta bekräftas av resultatet på Skolinspektionens enkät. Totalt svarar 75 procent av eleverna på enhet A att det stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra på påståendet "Det är bara lärarna som bestämmer vad vi ska ar-

beta med på lektionerna". Motsvarande siffror för enhet B och enhet C är 87 procent respektive 75 procent. Även den enkät som lärarna har besvarat visar på jämförelsevis låga siffror för de frågor som rör elevinflytande.

Vissa lärare beskriver att de tycker det är svårt att ge eleverna inflytande eftersom innehållet i kurserna är styrt, tiden begränsad och att eleverna inte heller har tillräckligt djupgående kunskaper om ämnena för att kunna fatta välgrundade beslut om exempelvis arbetsformer. Om elevernas förslag följs kan det, enligt lärarna, gå helt fel. I de fall eleverna bjuds in till delaktighet handlar det ofta om att välja mellan några fastställda alternativ såsom olika former av examination. Eleverna uppges dock av vissa lärare ges större inflytande längre fram under utbildningen.

Rektorn för enhet B uppger i intervju att en orsak till att eleverna på hans enhet inte upplever delaktighet i planeringen av undervisningen är att utbildningen på IB är mer detaljstyrd än den utbildning som bedrivs inom andra gymnasieprogram. Samtidigt medger rektorn att delaktighet och inflytande generellt är ett område som behöver förbättras inom enheten. Rektorerna för enhet A och enhet C bekräftar att elevinflytandet är ett utvecklingsområde som bland annat identifierats i brukarundersökning och samtal med elever. De uttrycker att detta är något som de försöker arbeta med. Bland annat har det i skolan, på övergripande enhetsnivå, införts programråd där representanter för varje klass ska lyfta saker som är av vikt för eleverna och där även undervisningen kan diskuteras. Detta framgår också av den kvalitetsanalys skolinspektionen tagit del av.

Utredningen visar att alla lärare inte ger eleverna ett aktivt inflytande över undervisningens arbetssätt, arbetsformer och innehåll. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

1 kap. 4 och 10 §§ samt 4 kap. 9 § skollagen,

Lgy 11 avsnitt 1.1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, avsnitt 2.2 Normer och värden och avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande / Lpf 94 avsnitt 1.1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, avsnitt 2.2 Normer och värden och avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

Trygghet och studiero

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Det ska vid varje skolenhet bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.
- Det ska för varje skolenhet finnas en plan mot kränkande behandling som anger konkreta åtgärder som skolenheten avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning samt en redogörelse för föregående års åtgärder.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom varje skolenhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Av skollagen framgår vidare att det för varje skolenhet ska finnas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Av läroplanen framgår att alla som arbetar i skolan har en skyldighet att aktivt främja likabehandling av individer och grupper samt uppmärksamma och vidta nödvändiga åtgärder för att motverka, förebygga och förhindra alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Av intervjuer med rektorerna samt av de dokument Skolinspektionen tagit del av framgår att skolans enheter förebygger kränkande behandling bland annat genom hälsosamtal, föreläsningar och introduktionsdagar för alla elever i årskurs 1. All personal utbildas, enligt rektorerna, inom området och det finns fastställda rutiner för hur skolan agerar om något sker. De elever som intervjuats från samtliga enheter uppger också till Skolinspektionen att de känner sig trygga på skolan och att de trivs med sina kamrater och lärare. Det upplevs också som att personalen tar tag i saken om det blir bråk eller om en kränkning sker. Dock framgår av intervjuer med elever och lärare i skolan att det finns något av en norm för hur man som elev ska vara för att passa in vid Sven Eriksongymnasiet, bland annat beträffande klädsel. De elever som sticker ut ifrån den gängse stilen kan ibland få negativa kommentarer ifrån andra elever. Av den enkät Skolinspektionen genomfört med elever på skolan framgår att 30 procent av eleverna vid enhet C svarar att det stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra att "I min skola blir elever som anses annorlunda dåligt behandlade av andra elever". Vidare svarar 32 procent av eleverna att det stämmer ganska bra eller stämmer helt och hållet att "I min skola skulle man behöva göra mer för att förhindra kränkningar". Rektorn för enhet C bekräftar att detta är något skolan uppmärksammat i samband med klimatundersök-

ningar. Även för de andra enheterna visar elevenkäten på lägre värden avseende grundläggande värden i skolan jämfört med de andra skolorna i riket som deltagit i enkätomgången. Att skolan skulle kunna förbättra det systematiska förebyggande värdegrundsarbetet bekräftas också av de enkäter som riktats till skolans personal. Genomgående visar personalenkäten på något lägre, eller mycket lägre värden avseende förhindrande av kränkningar jämfört med de andra skolorna i Sverige som deltagit i enkätomgången.

Sven Eriksonsgymnasiets enheter har en plan mot kränkande behandling benämnd likabehandlingsplan som är gemensam och övergripande. Av den delegationsförteckning från Borås kommuns utbildningsförvaltning som Skolinspektionen tagit del av i samband med tillsynen framgår att ansvaret för att se till att en plan mot kränkande behandling upprättas varje år ligger på gymnasiechefen för skolan. Att skolan består av tre enheter framgår inte av planen. Sven Eriksonsgymnasiets likabehandlingsplan beskriver bland annat diskrimineringsgrunderna och redogör för hur skolan ska agera när kränkning eller diskriminering sker. Det redogörs också i likabehandlingsplanen för hur eleverna varit delaktiga i dess framtagande och hur implementeringen av dokumentet ska gå till. Däremot innehåller planen ingen beskrivning av konkreta åtgärder som ska genomföras mot bakgrund av en aktuell kartläggning av verksamheten vid varje enhet. Exempelvis lyfts inte några av de specifika problemområden såsom att elever som uppfattas annorlunda kan få negativa kommentarer. Det framgår inte heller hur föregående års åtgärder genomförts. De strategier för det förebyggande arbetet som redovisas är också ospecifika till sin karaktär, såsom att "Värdegrundsarbete sker fortlöpande på mentorstid".

Av utredningen framgår sammanfattningsvis att det arbete som bedrivs för att motverka kränkande behandling av elever inte är tillräckligt vid Sven Eriksonsgymnasiets samtliga enheter. Framförallt är det enheternas systematiska förebyggande arbete som behöver förbättras. En del i detta arbete är att för varje verksamhet systematiskt sammanfatta alla insatser och åtgärder som behövs i en plan mot kränkande behandling. Tillsynen visar att Sven Eriksonsgymnasiets gemensamma plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav dels eftersom den omfattar flera skolenheter, utan att det framgår vad som gäller specifikt för respektive enhet och elevgrupp, och dels eftersom det inte framgår om planen bygger på en aktuell kartläggning av varje enhet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

6 kap. 6-8 §§ skollagen samt

Lgr 11 avsnitt 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden / Lpf 94 avsnitt 2.2 Mål och riktlinjer, Normer och värden

Särskilt stöd

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektor ska se till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Av intervjuer med rektorerna framgår att det finns mellan 60 och 100 åtgärdsprogram för respektive enhet på Sven Eriksonsgymnasiet. Skolinspektionen har tagit del av exempel på åtgärdsprogram som upprättats vid samtliga enheter under hösten 2012. I de åtgärdsprogram Skolinspektionen har tagit del av framgår det inte tydligt och konkret vilka elevens behov är, istället beskrivs elevens skolsituation översiktligt med exempelvis antalet icke godkända betyg eleven fått och hur hög frånvaro eleven har. Programmen relaterar inte heller till läroplanens mål och kunskapskraven i kursplanerna. Istället för de åtgärder som skolan ska vidta för att möta elevens behov av särskilt stöd redogörs i flera av programmen för hur och när eleven själv ska ta igen det han eller hon har missat genom att skriva prov, eller genomföra en prövning. Flera av de åtgärder som beskrivs har dessutom framförallt karaktären av anpassningar såsom exempelvis "eleven har rätt till förlängd skrivtid på prov" och "tydliga instruktioner av lärarna". Det framgår inte heller av åtgärdsprogrammen hur de insatta åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Sammanfattningsvis visar utredningen att de åtgärdsprogram som utarbetas vid Sven Eriksonsgymnasiets samtliga enheter inte anger vilka elevens behov är och hur de ska tillgodoses. Det faktum att åtgärdsprogrammen är så många och att ett så stort ansvar läggs på eleverna indikerar vidare det finns brister i processen då åtgärdsprogrammen utarbetas och bedömning om stödinsatser sker. När de åtgärder skolan avser att vidta inte anges tydligt och konkret samt kopplas till elevens behov blir det också svårt att följa upp och utvärdera åtgärderna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Varje rektor ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på respektive skolenhet som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska genomföras även på skolenhetsnivå. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål för utbildningen som finns i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Vid Sven Eriksongymnasiet finns tre rektorer, vilka ansvarar för varsin enhet dit specifika program är knutna. Utöver rektorerna finns i skolan en gymnasiechef. Organisationen innebär att de tre rektorerna har pedagogiskt ansvar inom sina respektive enheter. Vissa delar av skolledningsarbetet utförs dock av rektorerna i samråd och andra delar ligger under gymnasiechefens ansvarsområde. Gymnasiechefen har, enligt rektorerna, bland annat ansvaret för det skolövergripande kvalitetsarbetet. Detta framgår också av de dokument som beskriver Sven Eriksonsgymnasiets systematiska kvalitetsarbete och som Skolinspektionen tagit del av i samband med tillsynen. Bland annat står gymnasiechefen utpekad som ansvarig för betygsanalyser av valda kurser samt för att genomföra utvärderingar med elever och lärare i samband med läsårsavslutning.

Intervjuer med rektorerna och lärare inom de olika enheterna visar att rektorerna regelbundet följer upp och diskuterar elevernas kunskapsresultat på programnivå tillsammans med respektive personalgrupp. Resultaten sammanställs därefter i programvisa resultatuppföljningar där bland annat antal åtgärdsprogram och prognosticerad måluppfyllelse framgår. I dessa dokument redovisas också analyser av de presenterade resultaten med fokus elevernas individuella prestationer och svårigheter. Däremot saknas dokumenterade uppföljningar och analyser av exempelvis hur betygen fördelas mellan olika kurser och olika elevgrupper, hur de nationella ämnesprovens resultat förhåller sig till betygssättning liksom hur elevinflytande och värdegrundsarbetet fungerar på enhetsnivå. Den kvalitetsanalys som Skolinspektionen tagit del av innehåller delar av

detta, men endast på övergripande skolnivå. I samband med faktagranskning av detta beslut har Skolinspektionen tagit del av jämförelser mellan ämnesprovens resultat och betygssättning på övergripande skolnivå, vilka enligt gymnasiechefen på skolan analyserats och diskuterats av lärarna ämnesvis.

Utredningen visar att det vid samtliga enheter på Sven Eriksonsgymnasiet finns vissa brister i det systematiska kvalitetsarbetet. Detta eftersom den uppföljning och de analyser som finns dokumenterade framförallt inriktas mot den övergripande skolnivån och inte mot resultaten på varje skolenhet. Mot bakgrund av den varierande kvaliteten i undervisningen som tillsynen visar på, exempelvis när det gäller anpassning av och elevernas möjligheter till inflytande över undervisningen, vill Skolinspektionen särskilt påpeka vikten av att varje rektor bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete på respektive skolenhet som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4 § skollagen samt

Lgy 11 avsnitt 2.6 Rektorns ansvar / Lpf 94 avsnitt 2.6 Rektors ansvar

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Borås kommun en anmärkning.

Borås kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 6 september 2013.

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Omfattning, innehåll och resurstillgång.

- För varje elev upprättas inte en individuell studieplan som uppfyller författningarnas krav.

Motivering

Enligt skollagen ska det för varje elev i gymnasieskolan upprättas en individuell studieplan. Av gymnasieförordningen framgår att den individuella studieplanen ska innehålla uppgifter om vilken studieväg eleven går på och om de val av kurser eller ämnesområden som eleven har gjort, huruvida eleven följer ett fullständigt eller utökat program, vilka kurser som ingår i elevens fullständiga program och, om eleven följer ett utökat program, vilka kurser som ligger utanför det fullständiga programmet. Vidare ska det framgå om eleven följer

ett individuellt anpassat program och i så fall vilka kurser som har bytts ut samt huruvida eleven följer ett reducerat program och i vilken omfattning samt om möjligt vilka kurser som har tagits bort. Elevens studier i grundskolans ämnen ska framgå, och om eleven följer ett introduktionsprogram ska andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen framgå av den individuella studieplanen.

På Sven Eriksonsgymnasiets tre enheter upprättas individuella studieplaner för samtliga elever. Skolinspektionen har tagit del av ett antal exempel på sådana. De individuella studieplaner Skolinspektionen tagit del av innehåller uppgifter om program och de kurser som ingår i elevens utbildning. Däremot är det inte tydligt uttryckt i alla studieplaner om eleven läser fullständigt, utökat eller reducerat program. Beträffande introduktionsprogrammet vid Sven Erikssons gymnasiums enhet B framgår inte tydligt av de individuella studieplanerna vilket program eleven följer och de innehåller inte heller någon beskrivning av andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling.

Utredningen visar att det finns individuella studieplaner vid Sven Eriksonsgymnasiets samtliga tre enheter som inte uppfyller författningarnas krav. Mot bakgrund av att inget annat framkommit än att programmen i övrigt, till innehåll och omfattning, motsvarar kraven enligt författningarna bedöms dock bristen som en mindre allvarlig överträdelse. Huvudmannen tilldelas därmed en anmärkning för att vidta åtgärder så att bristen avhjälps.

Författning

16 kap. 25 § skollagen , 1 kap. 7 § 2010 års gymnasieförordning / 1 kap. 12 § 1992 års gymnasieförordning

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen (2010:800).

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning.

- Utbildningen är inte fullt avgiftsfri med undantag för enstaka inslag som medför en obetydlig kostnad för eleverna eller kostnader i samband med skolresor och liknande aktiviteter som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen i gymnasieskolan vara avgiftsfri med undantag för att eleverna ska hålla sig med enstaka egna hjälpmedel, om huvudmannen så beslutar. Det får också förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Vid intervjuer med eleverna vid Sven Eriksonsgymnasiet framkommer att eleverna som går i årskurs 1 och årskurs 2 får låna grafritande miniräknare av skolan som ett hjälpmedel för sina studier. Samtliga elever i årskurs tre uppger emellertid att de har fått köpa sina miniräknare till en kostnad av upp till 1100 kronor. Att eleverna i årskurs 3 fått köpa sina miniräknare bekräftas av såväl lärare som rektorerna.

Utredningen visar att utbildningen vid samtliga tre enheter på Sven Eriksonsgymnasiet inte varit helt avgiftsfri för eleverna som nu går årskurs 3. Även om huvudmannen för gymnasieskolan kan besluta om att eleven ska tillhandahålla vissa enstaka hjälpmedel själv, exempelvis miniräknare, överstiger kostnaden som eleverna i årskurs 3 fått betala de 700 kronor som enligt praxis bedömts som ett maximalt belopp. Mot bakgrund av att skolan redan vidtagit rättelse och inga av de elever som nu påbörjar sin utbildning belastats med dylika avgifter avstår dock Skolinspektionen från ingripande.

Författning

5 kap. 21 § 1985 års skollag

I ärendets slutliga handläggning har utredaren Daniel Talje och juristen Julie Svane deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Frida Eek
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).